

Col·lector de Salmorres vs Vies Blaves

- **El col·lector de Salmorres va patir entre 1990-2012 una mitjana de 36 trencades per any i dona repetits senyals d'insolvència i necessitats de renovació.**
- **El projecte del nou col·lector no té previst el seu inici fins el 2020 malgrat l'alt perill de contaminació dels aqüífers.**
- **La CMO demana als ajuntaments implicats que donin prioritat a la construcció i substitució de l'actual col·lector atès el perill que suposa per la garantia de l'abastament.**

A la Catalunya central hi ha una canonada de 128 km de llargària que, de nord a sud, va del Bages (des de Balsareny-Sallent fins al Prat del Llobregat) fins al mar, tot seguint el curs del riu Llobregat i el del Cardener des de Cardona-Súria i Callús fins a la seva connexió amb el traçat principal del Llobregat.

És el conegut Col·lector de Salmorres. L'any 1931 es va crear la Comissió d'Estudis de la Salinitat del riu Llobregat. El 1933 es va aprovar la construcció d'un canal de Salmorres des de Súria fins al mar. Després de la Guerra Civil, la construcció del col·lector es va aprovar oficialment per Ordre Ministerial l'any 1940, i també al 1941, 1942 i 1944, sense cap materialització, com era habitual a l'època dictatorial.

El 1970 SGAB va presentar un projecte d'execució al MOP, així com projectes de replantejament els anys 1974 i 1975 que van ser aprovats però sense finançament. Restaurada la Generalitat de Catalunya, el govern català va construir el col·lector entre 1983 i 1989. La Direcció General d'Obres Hidràuliques de la Generalitat de Catalunya (Departament de Política Territorial i Obres Públiques i SGAB) va participar en el finançament, i també ho van fer les empreses mineres. Aquest projecte formava part del Pla de Sanejament de Catalunya, aprovat el juliol de 1982.

La posada en marxa del servei del col·lector, l'any 1989, va permetre assolir una millora espectacular de la qualitat del riu Llobregat. La construcció de les depuradores de Manresa al Cardener, Martorell al Llobregat i Igualada a l'Anoia i d'altres molt importants com les de Terrassa, Sant Feliu de Llobregat i Capellades, com a infraestructura de país que són, constitueixen els sistemes de sanejament públics cabdals per garantir el bon estat de les aigües del Llobregat. Cap instal·lació és per sempre, i el col·lector, amb més de 25 anys de servei, ha donat repetits senyals d'insolvència i necessitats de renovació.

Durant el període de 1990- 2012 es van produir 451 trencades, amb intensitat a partir del 2007, registrant-se 36 trencades/any. Totes van ser localitzades al llarg del seu traçat, amb el punt dèbil de la instal·lació a les juntes metàl·liques d'unió entre canonades, causa de fuites que van contaminant el sòl i afectant l'agricultura i el bosc de ribera. També ho pateixen directament els aqüífers, de manera continuada i permanent, dificultant i posant en risc la possibilitat de potabilitzar l'aigua d'abastament.

El projecte del nou col·lector, que duplicarà la capacitat de l'actual, té un pressupost total aproximat de 100 milions d'euros que s'han d'assolir amb un finançament en règim de concessió (inversió inicial per part del constructor, a recuperar amb el tribut dels usuaris connectats).

El Director del Medi de l'ACA, Sr. Diego Muxó, va anunciar a Manresa, el passat 29 d'abril d'enguany, que el nou col·lector entrarà en servei l'any 2020. Per tant, durant els quatre anys que falten continuaria l'obsolescència tècnica i les contínues trencades i contaminacions dels aqüífers (moltes de caràcter permanent), que després triguen mesos a recuperar-se per poder tornar a extraure aigua per l'abastament.

A més, també afectarà les lleres i l'entorn del riu cremats pel grau de salinitat de les aigües que transporta el col·lector; farà que durant aquests anys que manquen per al seu funcionament, com els passats, tinguem una amenaça permanent de contaminació del riu Llobregat que pot perjudicar greument l'entorn i els abastaments d'aigua a la població.

Els màxims representants dels Ajuntaments de Monistrol, Olesa, Esparreguera i Abrera han fet reiterades protestes a l'ACA denunciant aquest problema tan greu exigint una solució com més aviat millor. La resposta sempre ha estat la no disponibilitat de finançament per part de l'Agència.

La CMO també ha denunciat les contaminacions produïdes pel trencament del col·lector que han afectat els aqüífers de l'ETAP d'Olesa. La CMO ha viscut tres episodis, dos d'ells molt greus, de contaminació dels pous d'extracció d'aigua (una l'abril 2004, i dues el maig 2013).

Vies Blaves

La Diputació de Barcelona invertirà en el projecte de les Vies Blaves 25 milions d'euros perquè el 2020 es pugui recórrer a peu, en bicicleta o a cavall les vores dels rius Llobregat, Cardener i Anoia, amb l'objectiu de donar valor al patrimoni natural i fer-ne d'ell un atractiu turístic. La Via Blava del Llobregat recorrerà 186 km. de Castellar de n'Hug al Prat del Llobregat.

La Comissió d'Urbanisme de la Generalitat de Catalunya iniciarà properament el Pla Director Urbanístic, que donarà cobertura normativa al projecte. L'ACA s'encarregarà del respecte del procés amb la biodiversitat i amb el paisatge de la ribera i també amb el domini públic hidràulic del traçat de les Vies Blaves. El conseller de Territori i Sostenibilitat, Sr. Rull, ha descrit les Vies Blaves com un projecte "potent" i "inèdit" al sud d'Europa, i ben segur que ha de ser-ho. També va destacar la col·laboració entre la Generalitat i la Diputació per tirar endavant el projecte, assegurant que, quan anem junts, "som imparables".

Conclusions i valoració

Dit això, tot valorant positivament les dues actuacions, tenint en compte que aquests projectes depenen de dues Administracions que tenen encarregades missions diferents, la CMO demana que es prioritzi la renovació i el canvi d'ubicació del Col·lector de Salmorres, posposant el projecte de les Vies Blaves del Llobregat fins a la finalització del projecte del col·lector. Les raons de la valoració són fruit de tots els arguments exposats i pel perill constant de contaminació de l'actual col·lector, que en

qualsevol moment pot patir una fuga o trencada, detectada avui, però que pot fer setmanes que està vessant i contaminant lleres i riu (veure imatges).

Una de les raons que dóna l'ACA per no dur a terme l'obra de renovació de forma urgent i immediata és la manca de finançament. En aquest sentit, l'Agència no podrà fer aquesta inversió fins al 2019 d'acord amb el pla de sanejament financer obligat pel volum d'endeutament assolit en anys anteriors. Recordant les paraules del Conseller Rull, assegurant que quan la Generalitat i la Diputació van junts són "imparables", seria convenient que el pressupost destinat a la Via Blava del Llobregat es destinés a la modificació i substitució de l'actual Col·lector de Salmorres, donant prioritat al tram de Monistrol de Montserrat a Abrera.

Creiem que la bona governança d'un país es manifesta quan es prioritzen els recursos, pocs o molts. Cada Administració té els seus projectes i les seves fonts de finançament, això és més clar que l'aigua, però els diners són de tots els ciutadans contribuents que tenim el dret d'exigir que les inversions tinguin com a objectius principals millorar la qualitat de vida, la sostenibilitat i el bé comú.

Joan Arévalo i Vilà
President de la Comunitat Minera Olesana

Més informació:
premsa@dic.cat

www.cmineraolesana.cat